

Vlaanderen
is open ruimte

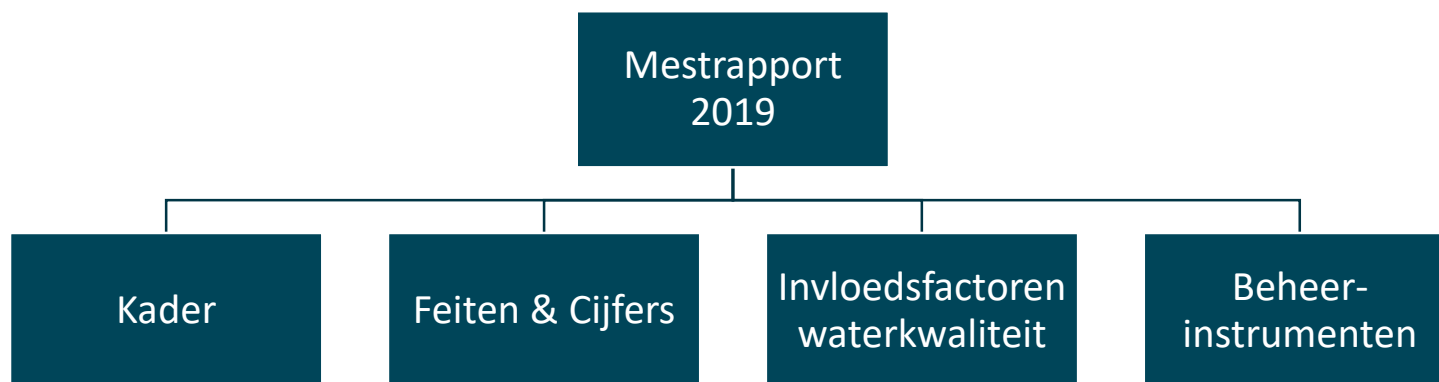
Mestrapport 2019

- ▶ **Hoofdpijnen uit het nieuwste rapport over het mestbeheer in Vlaanderen**
- ▶ **Toelichting in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn 21 januari 2020**

**VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ**

Mestrapport

- ▶ Jaarlijkse rapportering sinds 2001
- ▶ Artikel 44 van het Mestdecreet
- ▶ Inhoud Mestrapport 2019

Vlaanderen
is open ruimte

Milieukwaliteit

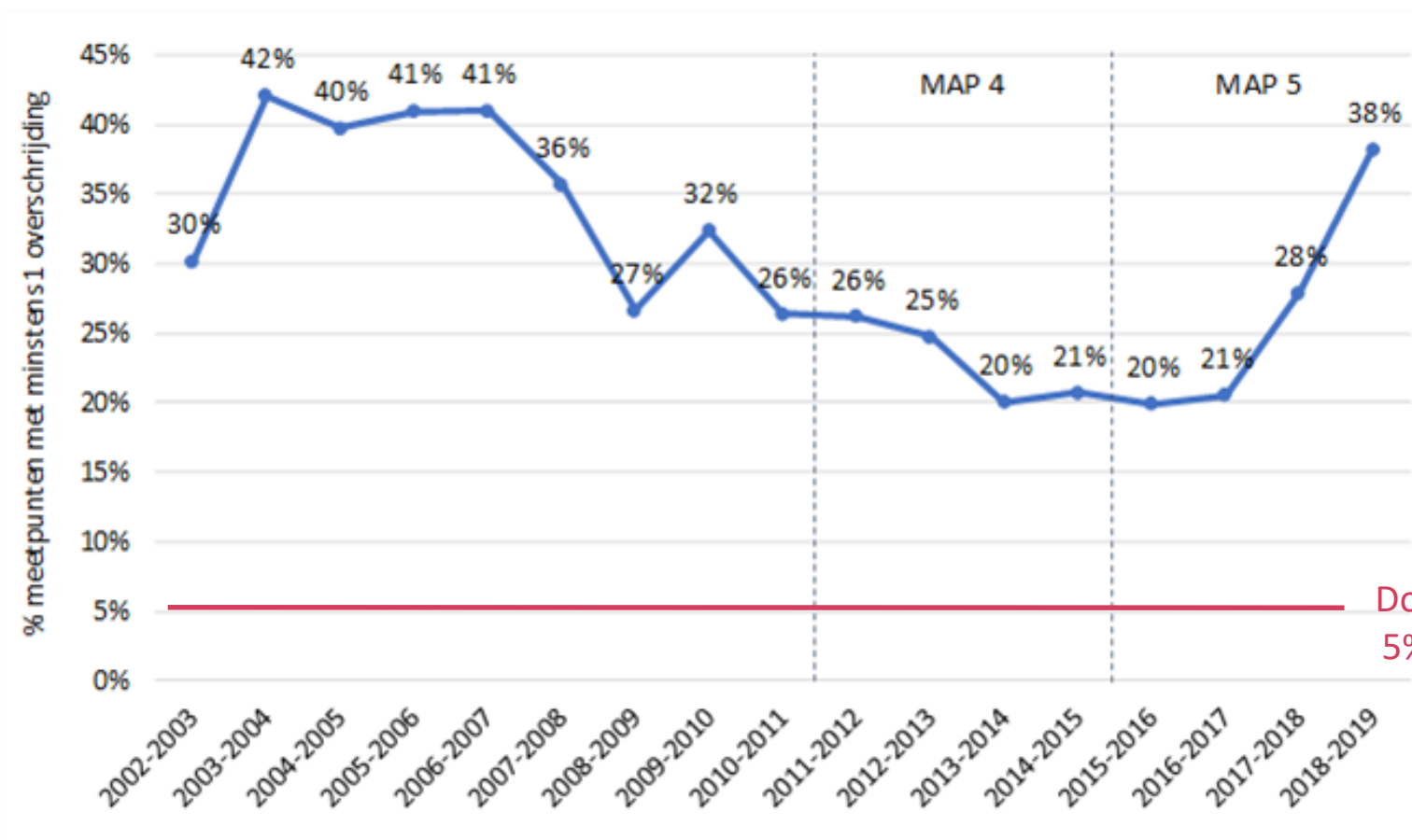
Waterkwaliteit en bodemtoestand

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Toestand en trend oppervlaktewater

Nitraat in oppervlaktewater

% meetpunten > 50 mg nitraat/l

Doel MAP 5
5% in 2018

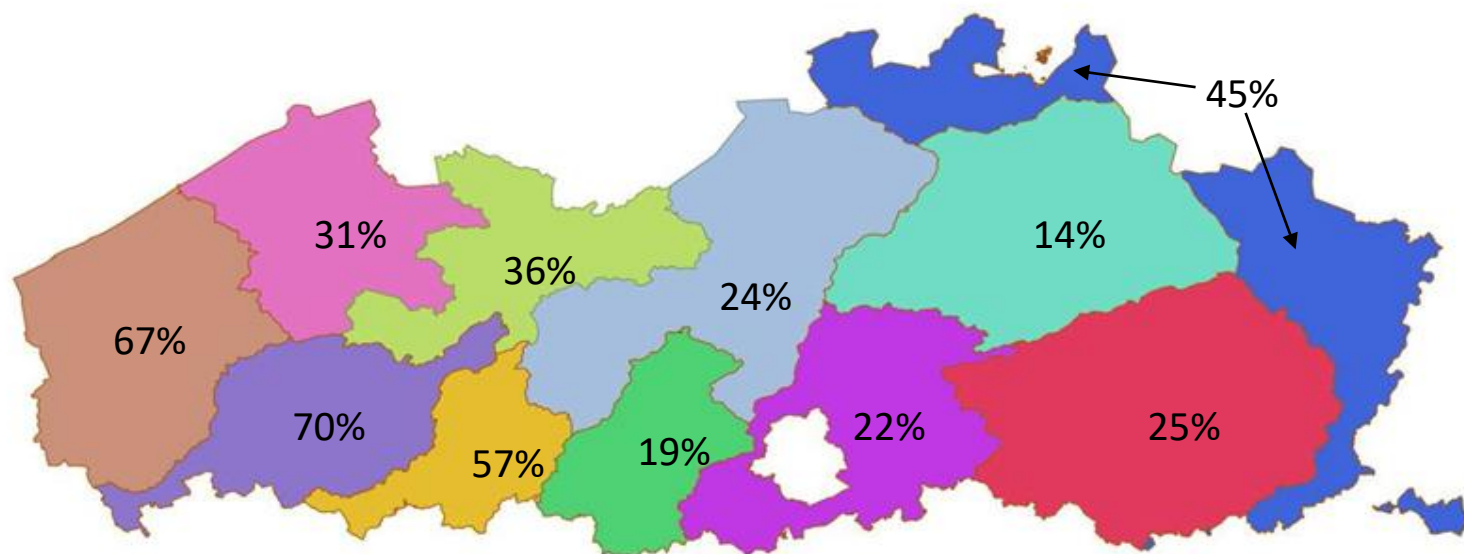

Vlaanderen
is milieu

Nitraat in oppervlaktewater

% meetpunten > 50 mg nitraat/l per bekken

Winterjaar 2018-2019

Legende

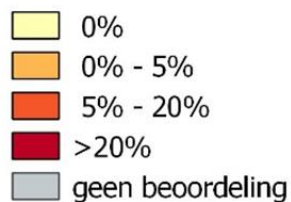
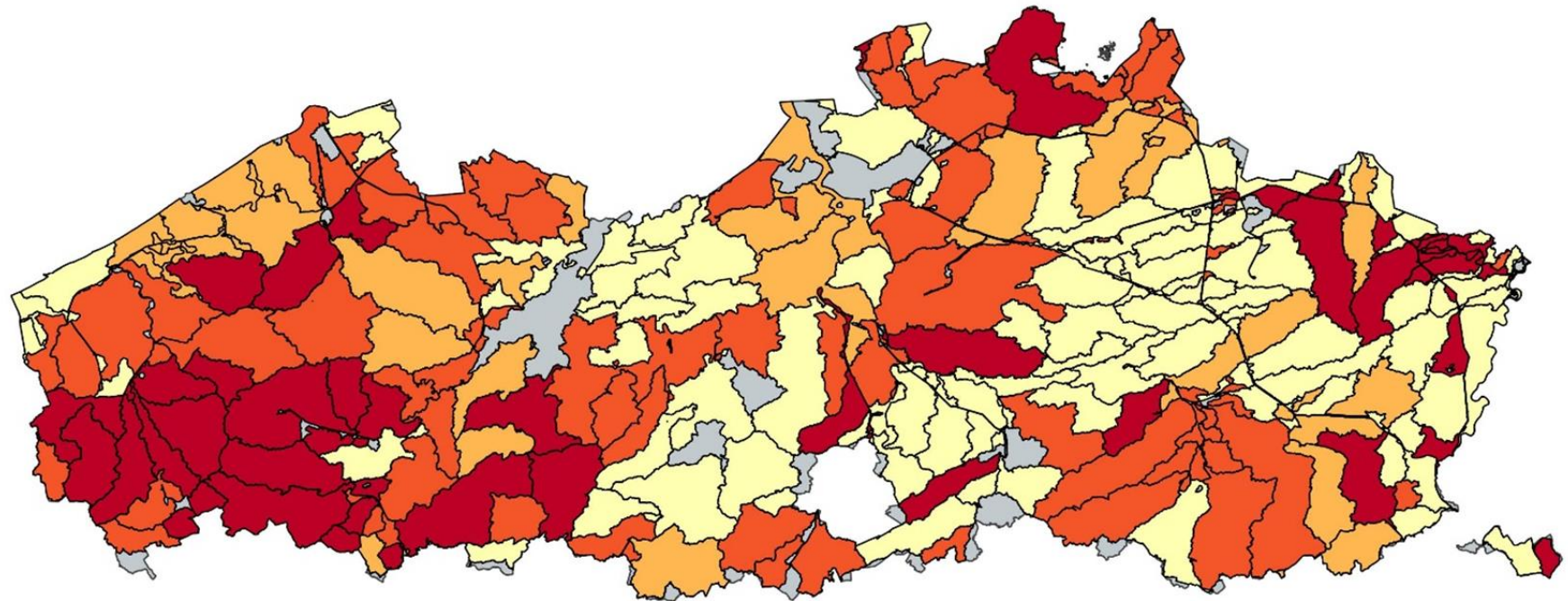
Bekken

Bekken Brugse polders	Denderbekken
Bekken Gentse kanalen	Dijlebekken
Beneden-Scheldebekken	Ijzerbekken
Boven-Scheldebekken	Leiebekken
Demberbekken	Maasbekken
	Netebekken

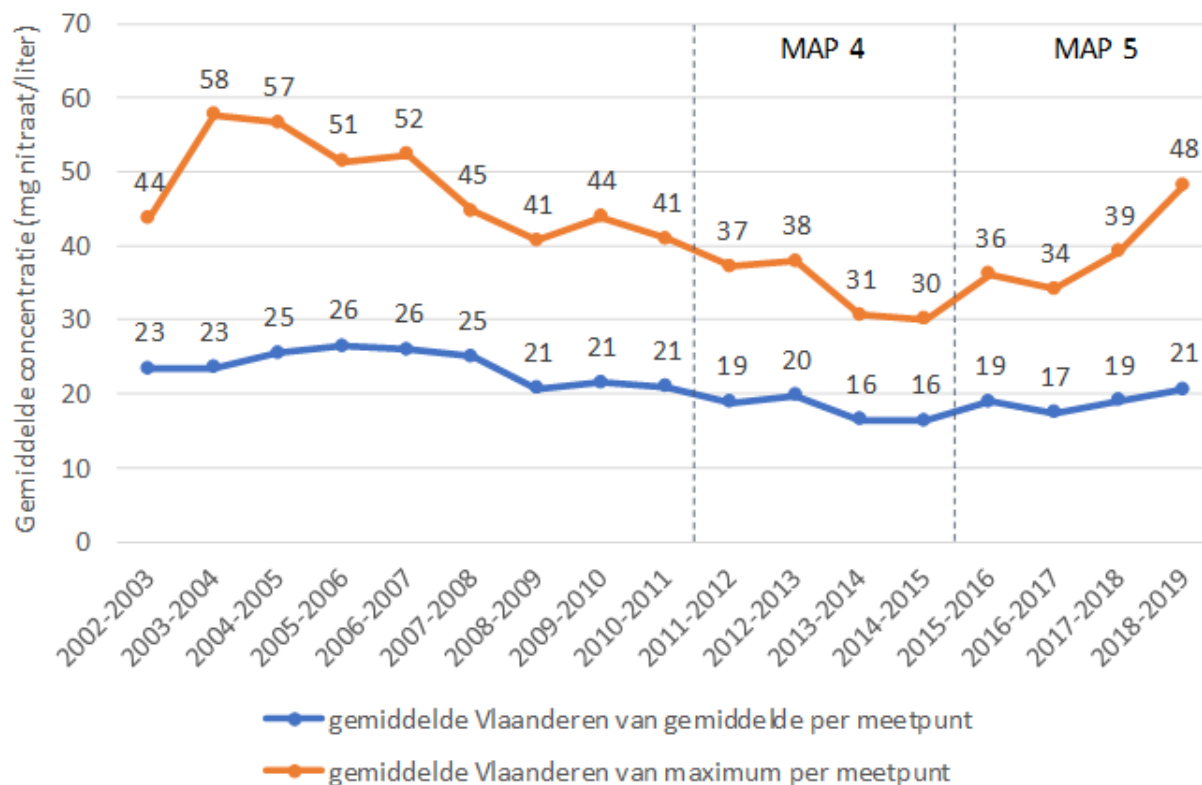
Nitraat in oppervlaktewater

% metingen > 50 mg nitraat/l per afstroomzone in
winterjaar 2017-2018 en 2018-2019

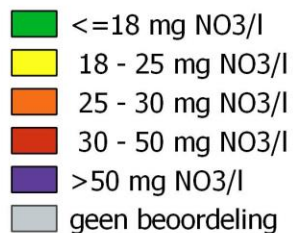
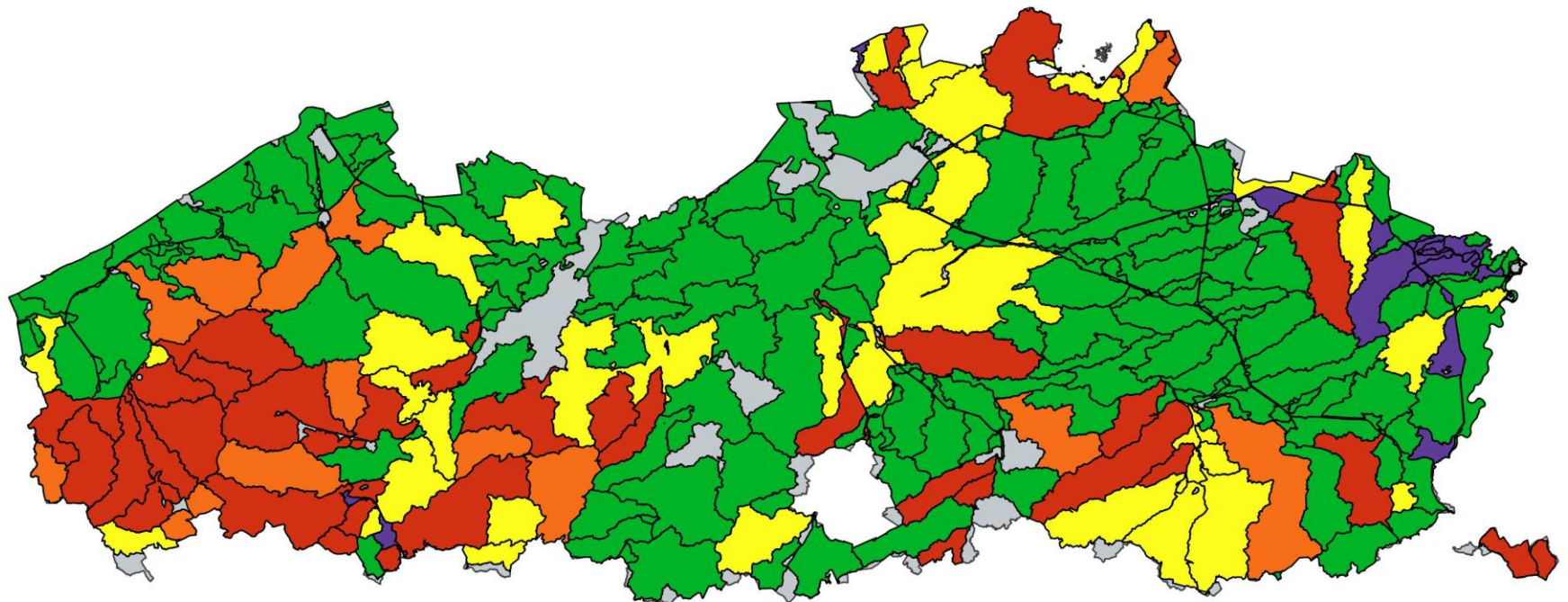
Nitraat in oppervlaktewater

Gemiddelde nitraatconcentratie

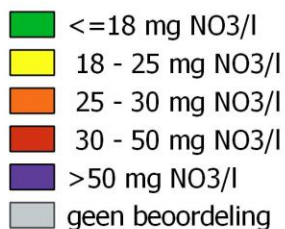
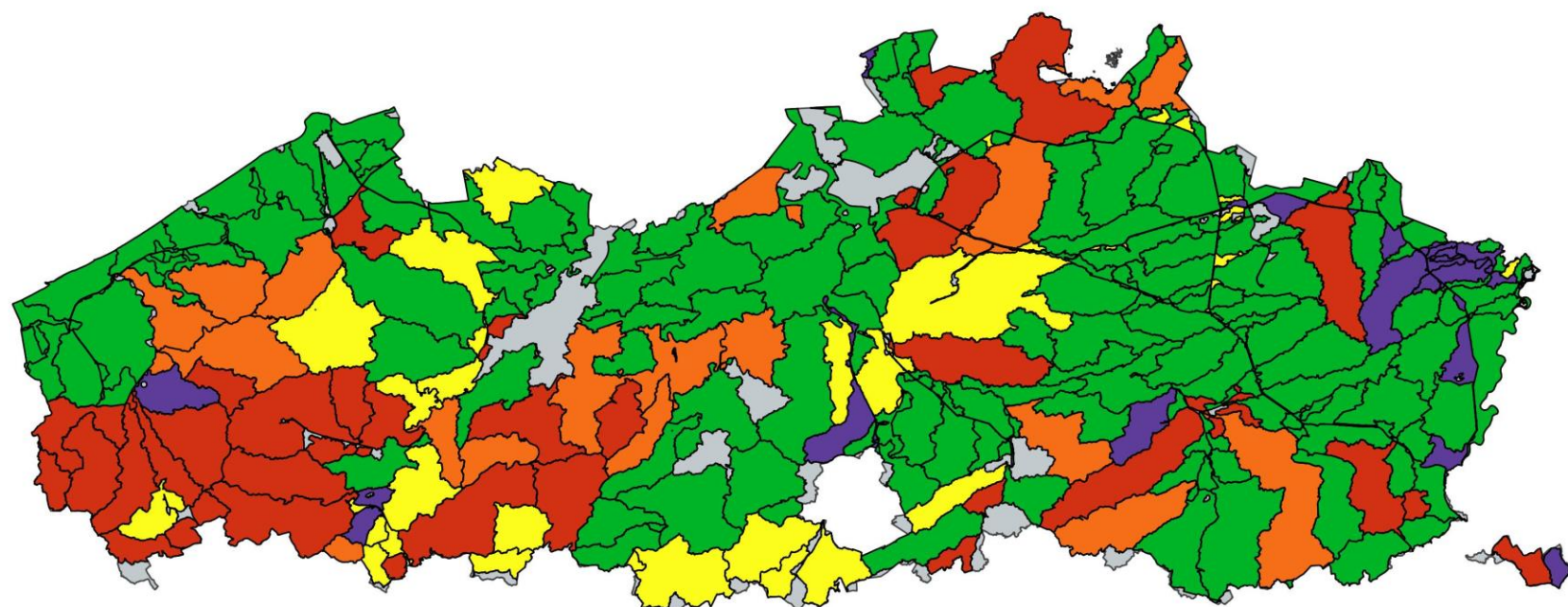
Nitraat in oppervlaktewater

Gemiddelde nitraatconcentratie per afstroomzone
in winterjaar 2017-2018

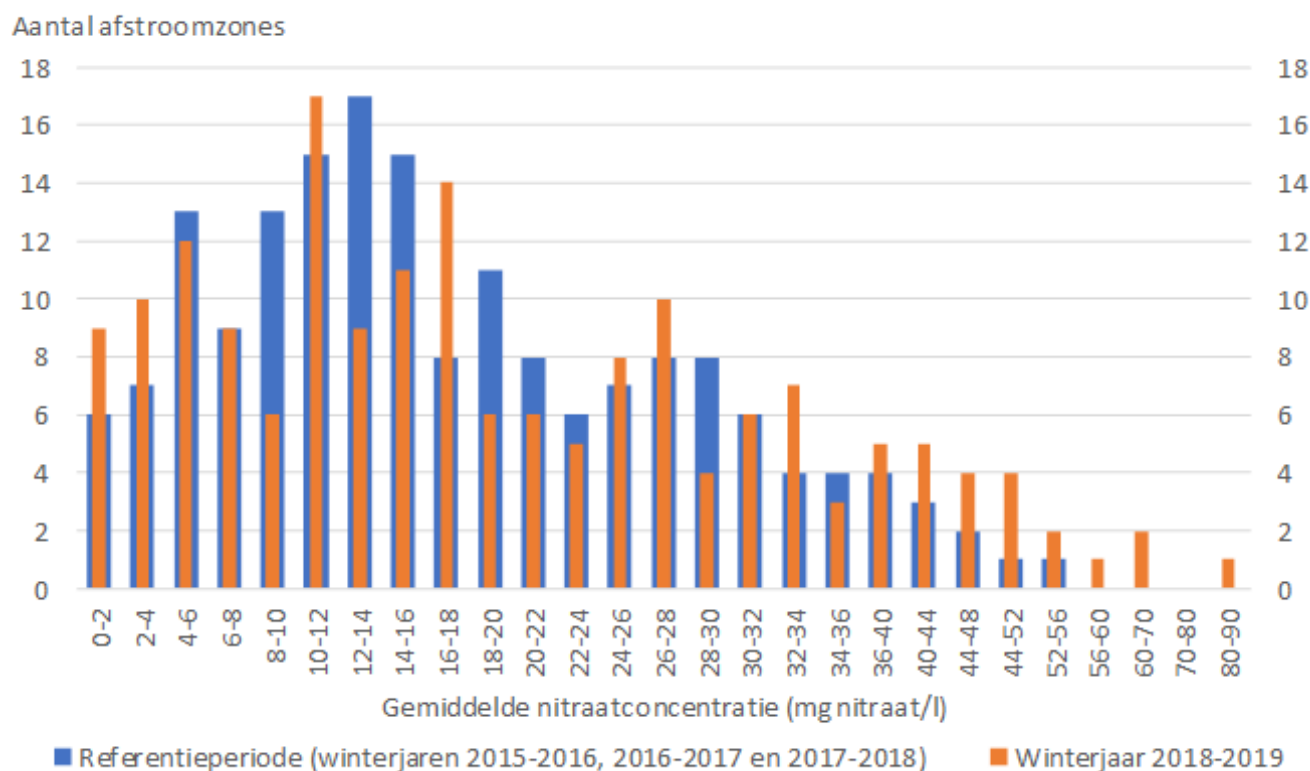
Nitraat in oppervlaktewater

Gemiddelde nitraatconcentratie per afstroomzone
in winterjaar 2018-2019

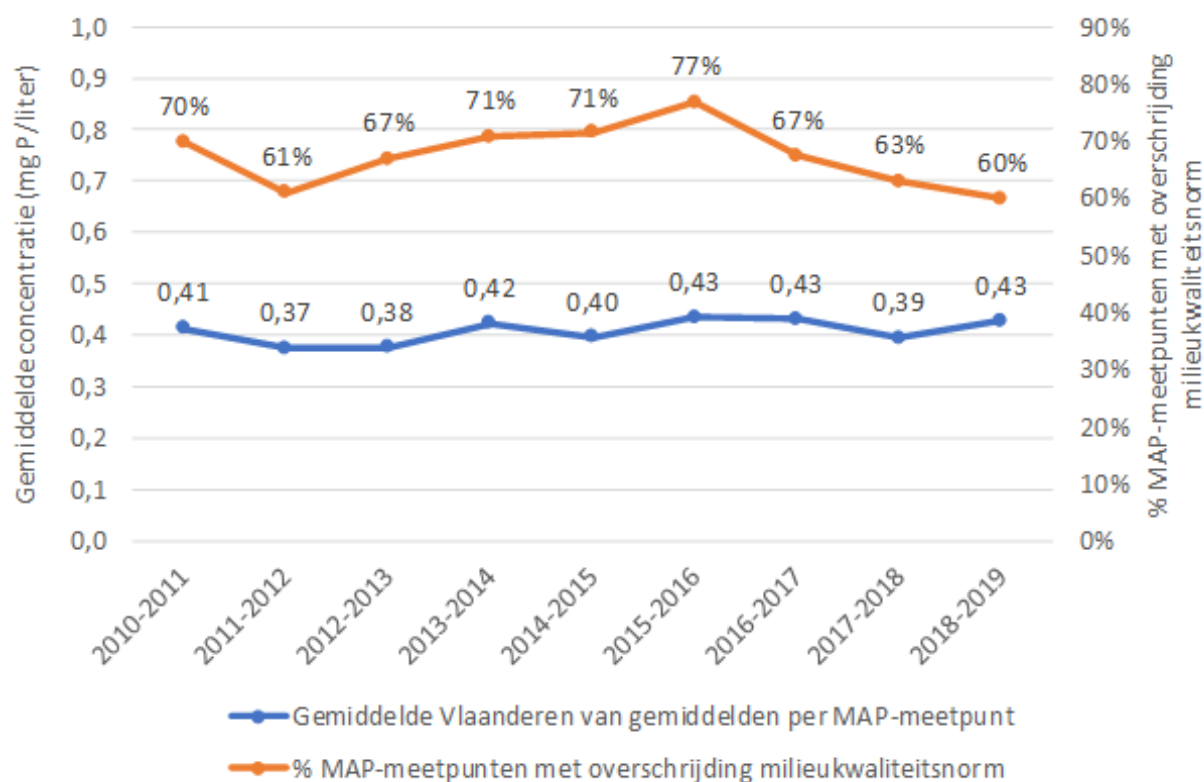
Nitraat in oppervlaktewater

Verdeling afstroomzones i.f.v. gemiddelde nitraatconcentratie

Fosfaat in oppervlaktewater

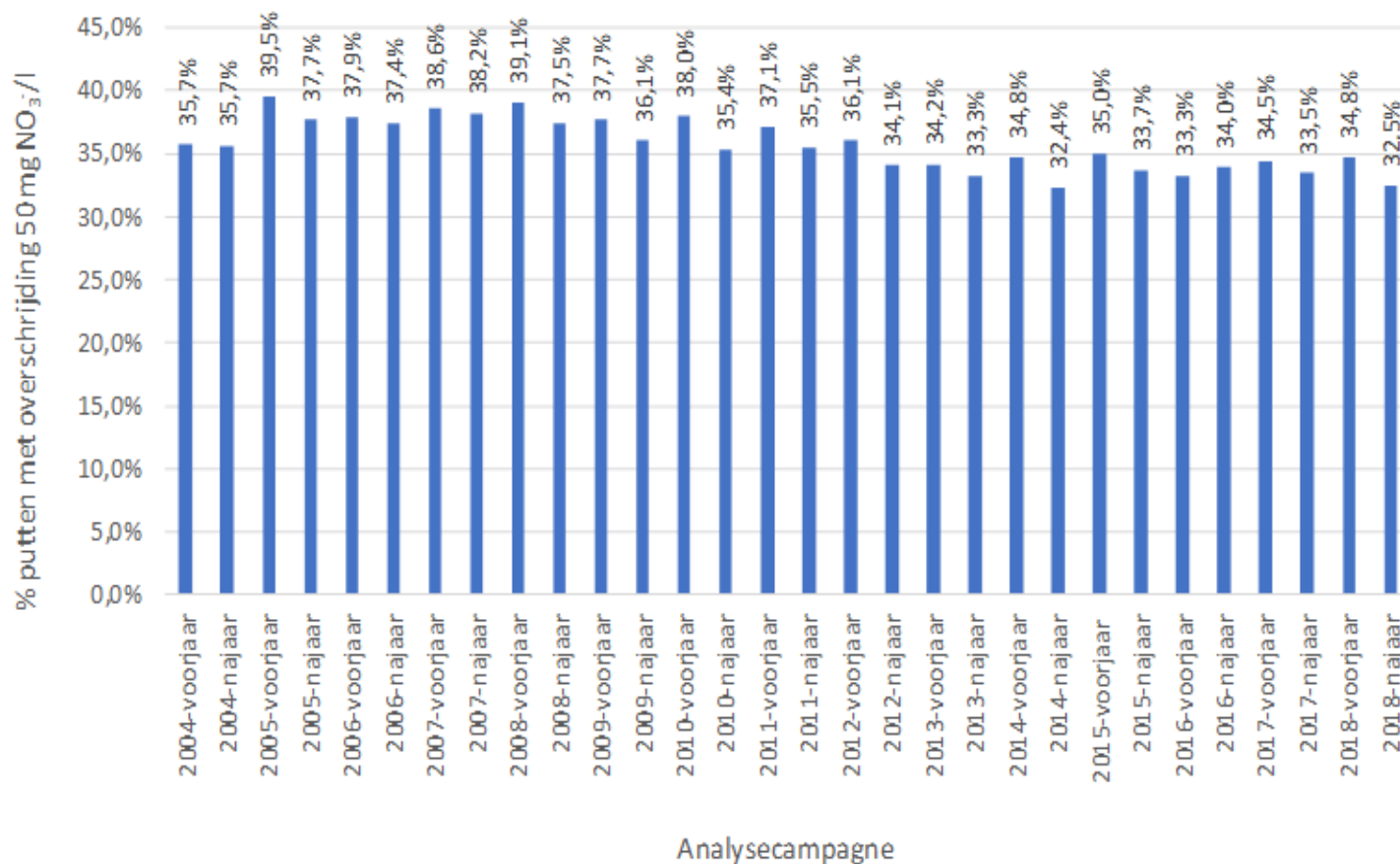
Gemiddelde orthofosfaat-Pconcentratie en toets aan milieukwaliteitsnorm kaderrichtlijn water

Toestand en trend grondwater

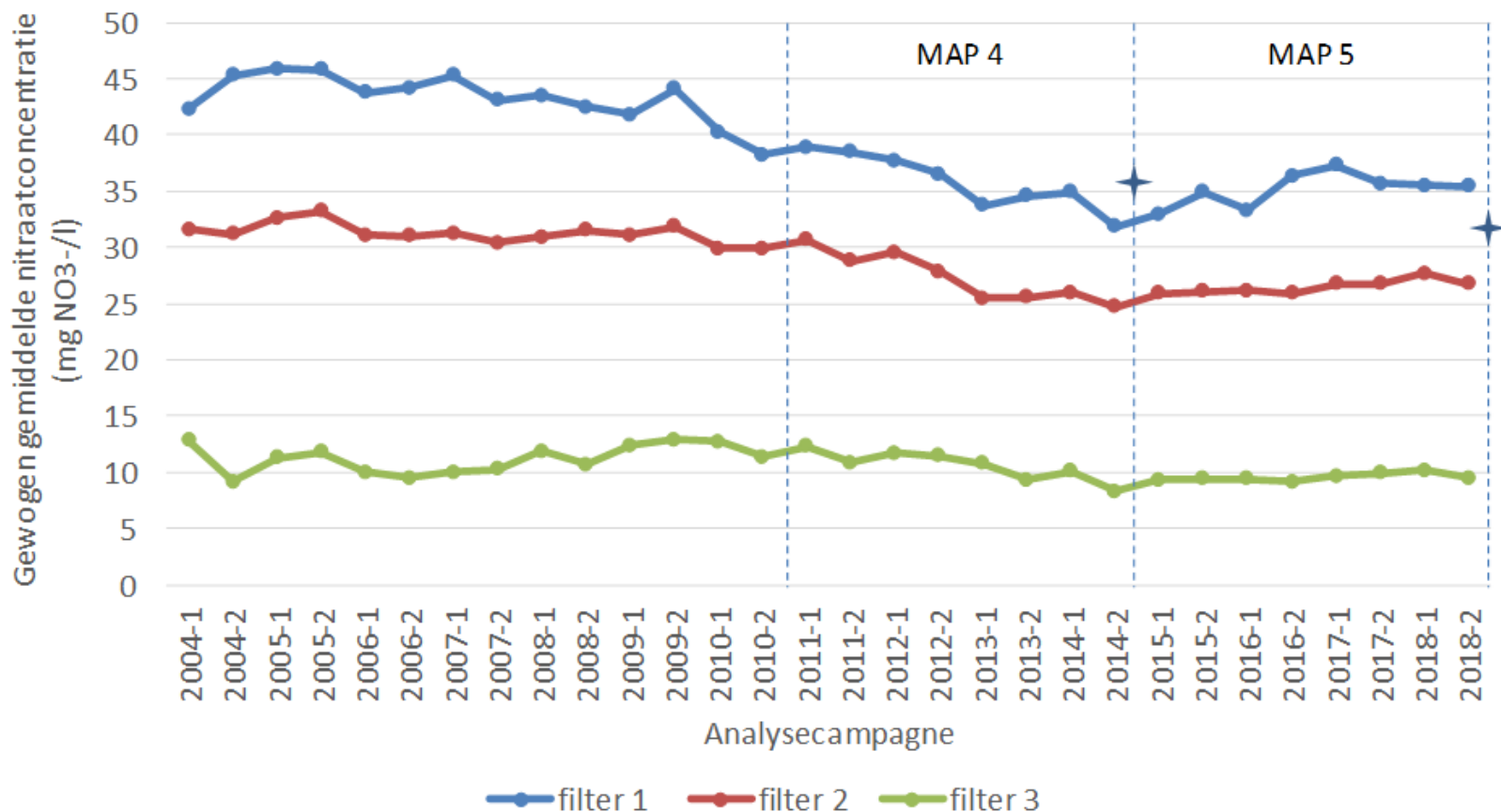
Nitraat in grondwater, globale evolutie

% meetpunten > 50 mg nitraat/l

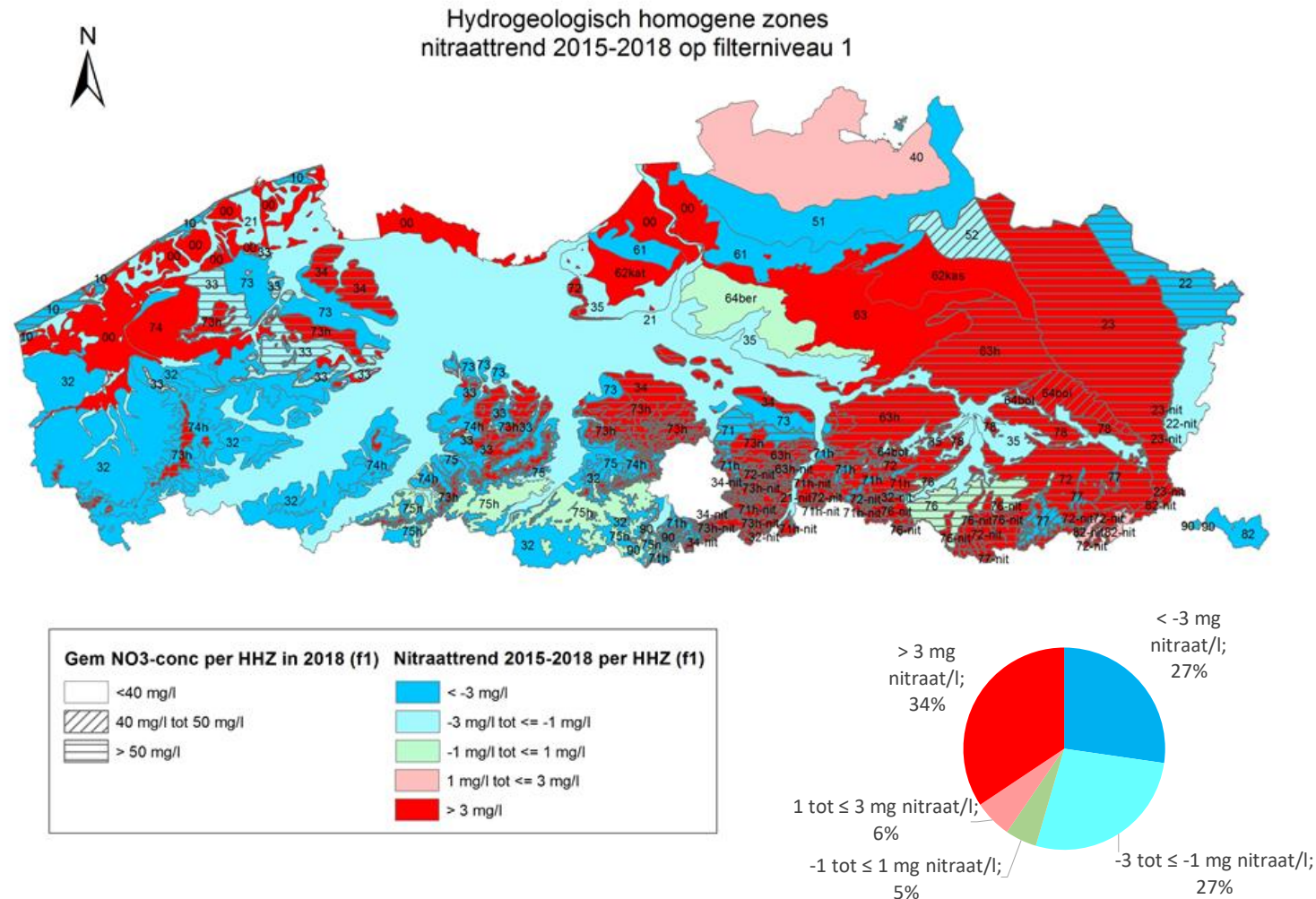
Nitraat in grondwater, globale evolutie

Gemiddelde nitraatconcentratie

Nitraat in grondwater

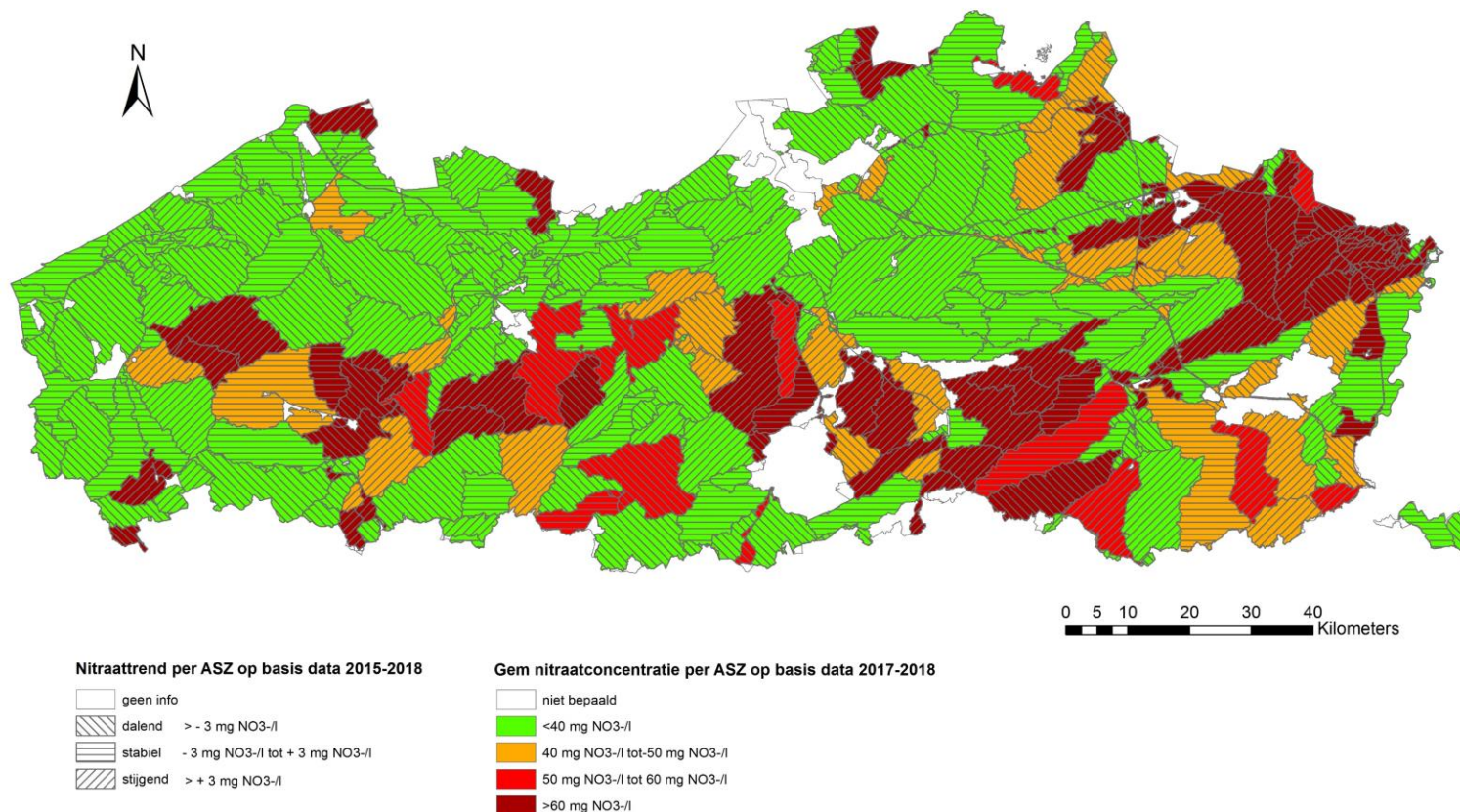
Regionale verschillen

Nitraat in grondwater

Recente toestand en trend per afstroomzone

Toestand en trend van nitraat in het grondwater van ASZ's
voor de periode 2015-2018

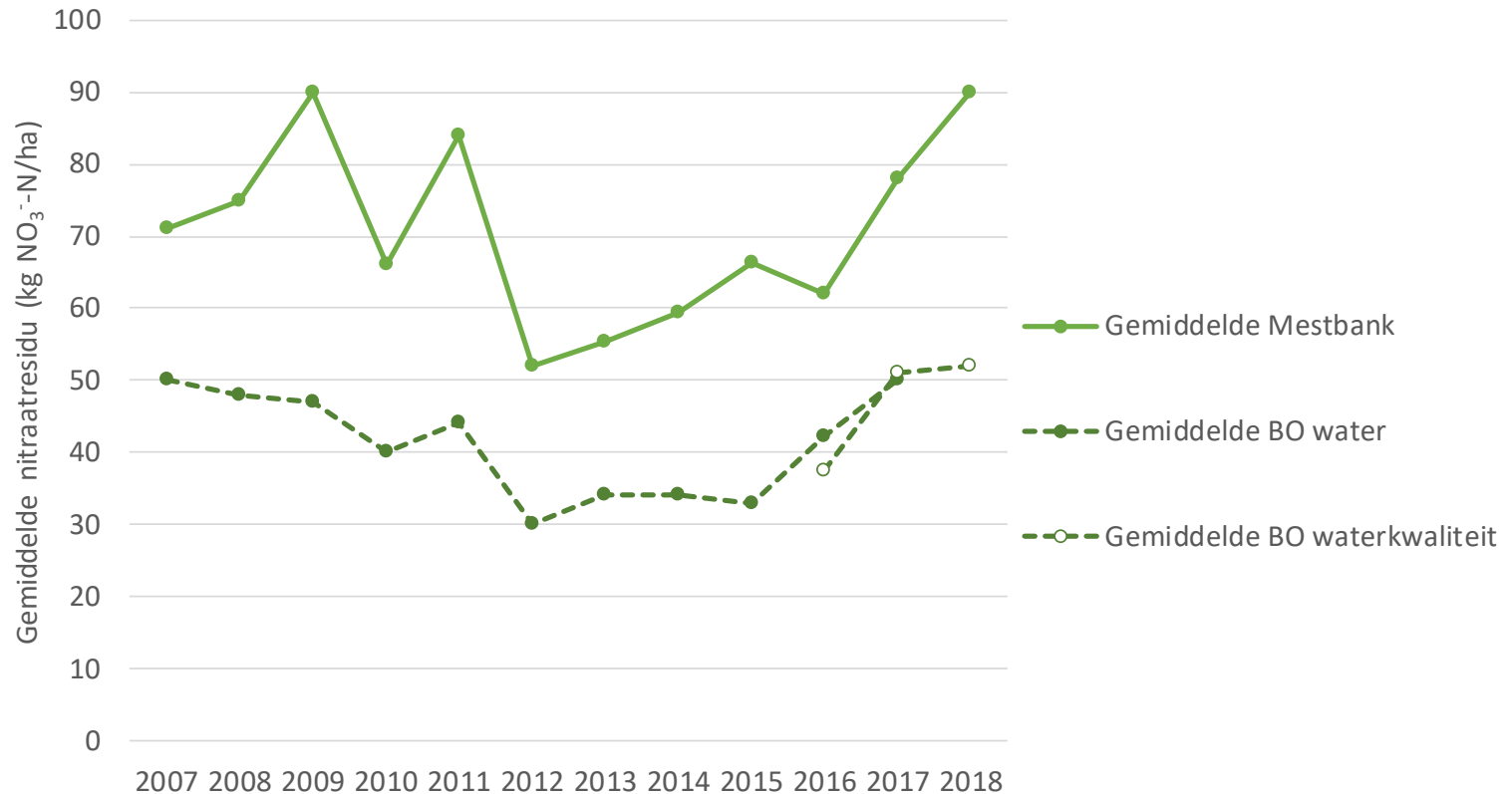
Vlaanderen
is open ruimte

Bodemtoestand

**VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ**

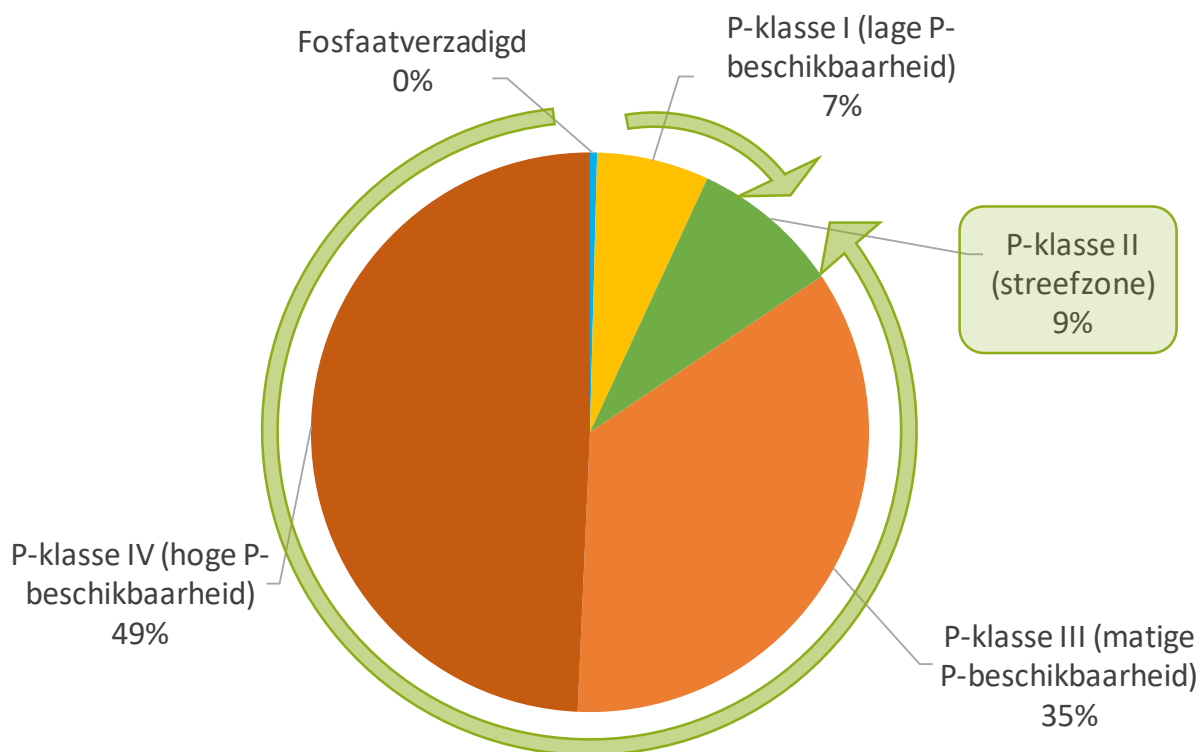
Nitraatresidu

Recente stijging

Fosfaattoestand

85% boven streefzone

Conclusies milieukwaliteit

STIKSTOF

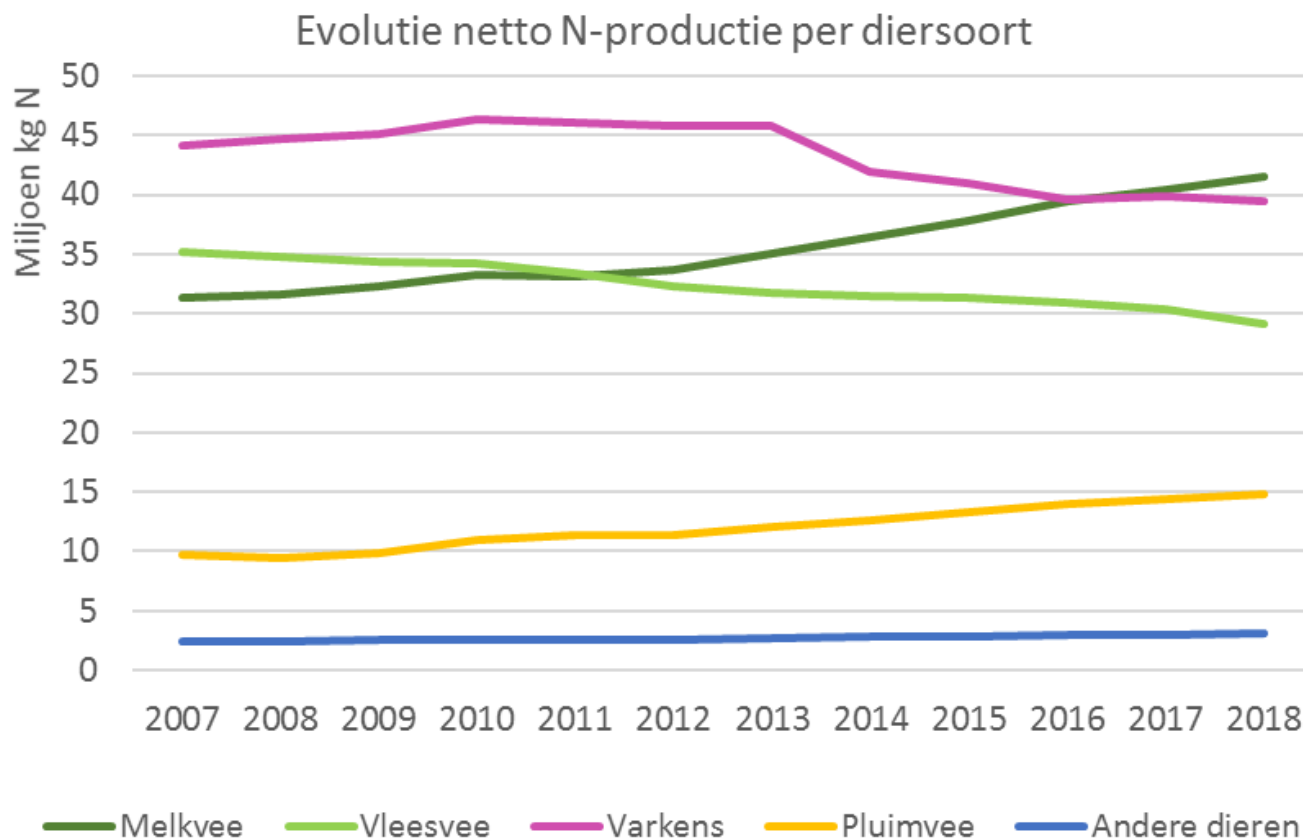
- ▶ MAP 5 doelstellingen oppervlakte- en grondwater niet gehaald
- ▶ Nitraatresidu stijgt
- ▶ Extreme weersomstandigheden niet de enige verklaring
- ▶ Verliezen van stikstof uit landbouw blijven hoog

FOSFAAT

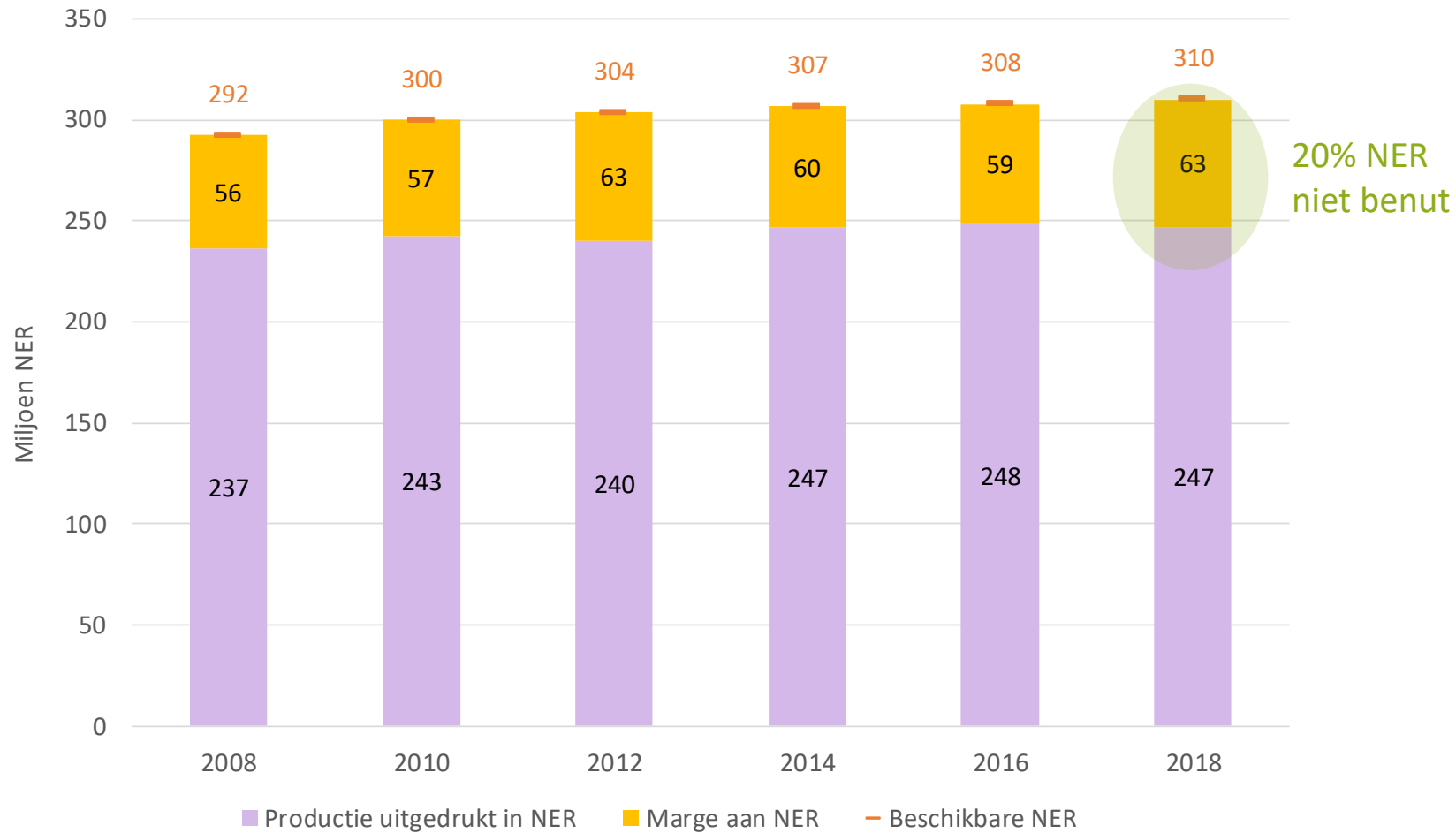
- ▶ Geen verbetering fosfaatgehalten oppervlaktewater
- ▶ 85% landbouwareaal > streefzone voor fosfaat

Mestrapport biedt inzicht in de achterliggende cijfers

Minder varkens en vleesvee, meer melkvee en pluimvee

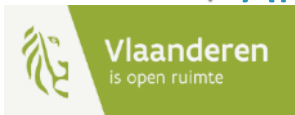
Ruime marge nutriëntenemissierechten

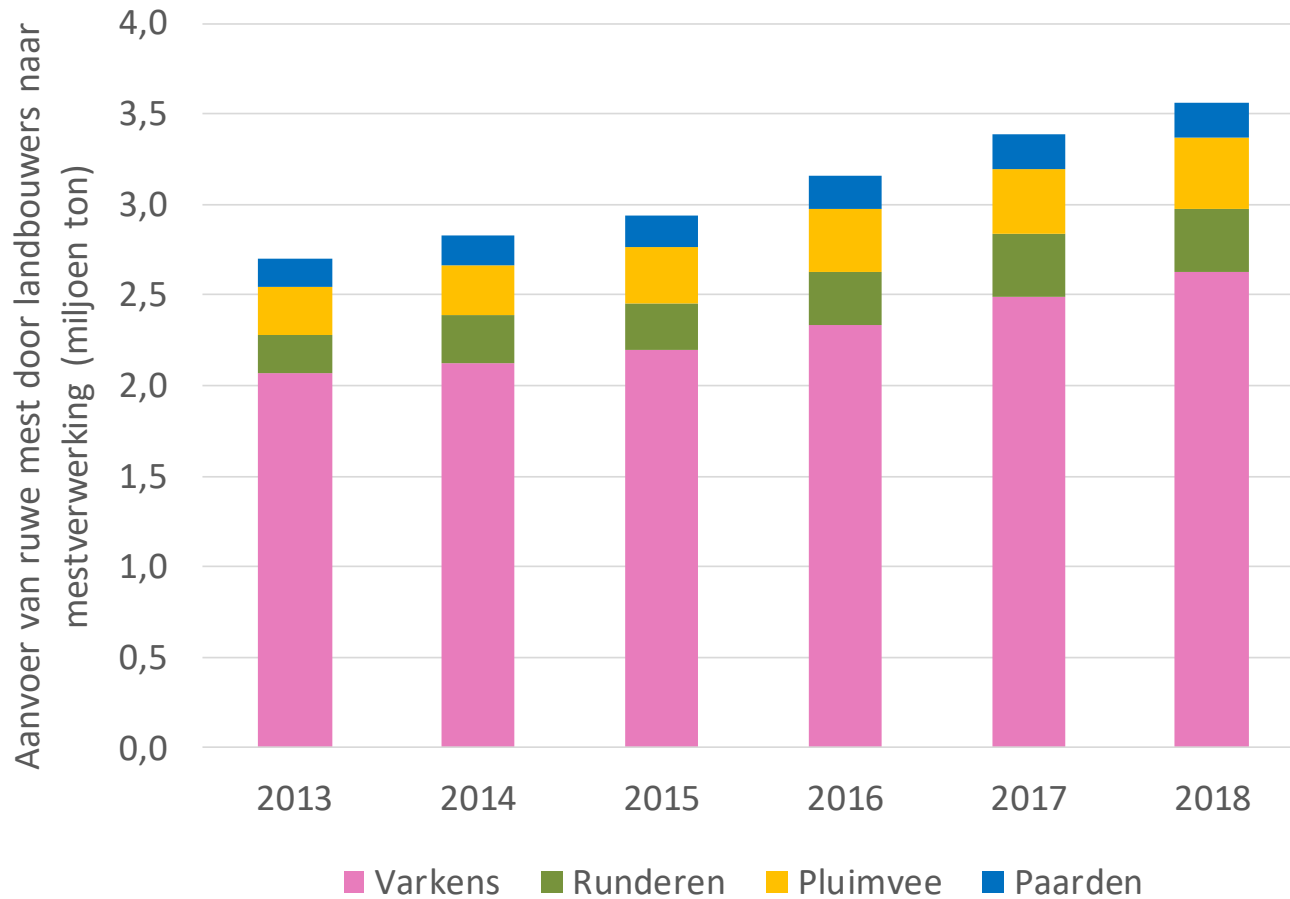
Afzetruimte op landbouwgrond in 2018 is vergelijkbaar met voorgaande jaren

- ▶ 672.000 ha landbouwgrond in Vlaanderen
- ▶ Maximale afzetruimte o.b.v. bemestingsnormen:
 - 117,6 miljoen kg N en 46,9 miljoen kg P_2O_5 voor dierlijke mest
 - 128,5 miljoen kg werkzame N (geheel van dierlijke, kunst- en andere meststoffen samen)
- ▶ 94.100 ha met derogatie (14% landbouwareaal)
 - 7,3 miljoen kg N extra plaatsingsruimte voor dierlijke mest
- ▶ Prognoses:
 - Toename vanggewassen
 - Afname afzetruimte werkzame N

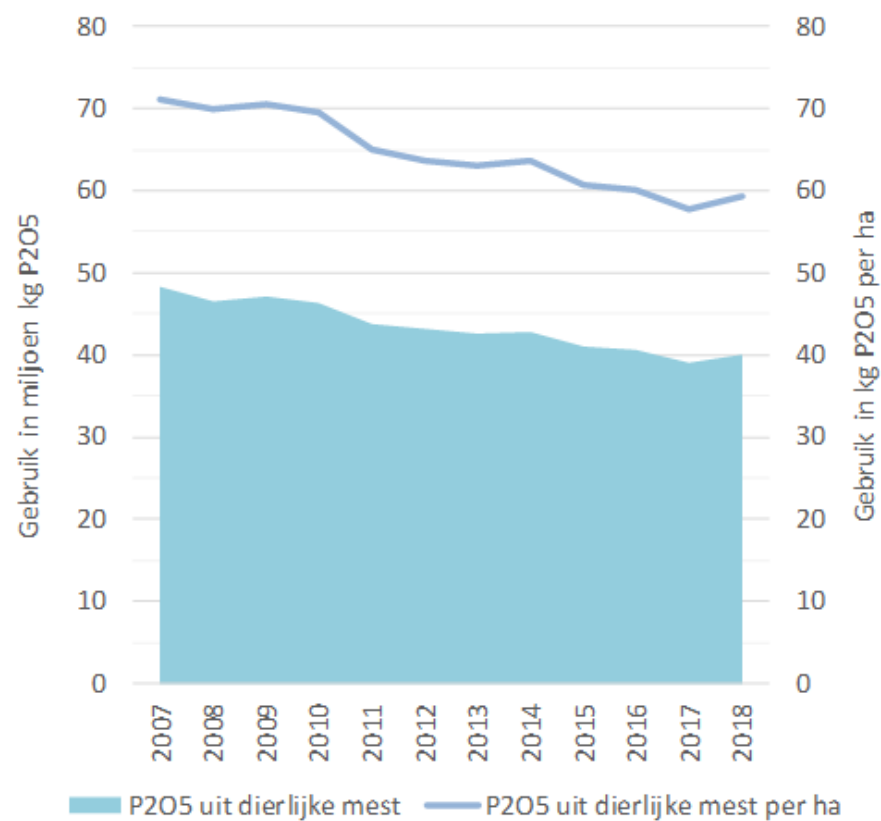
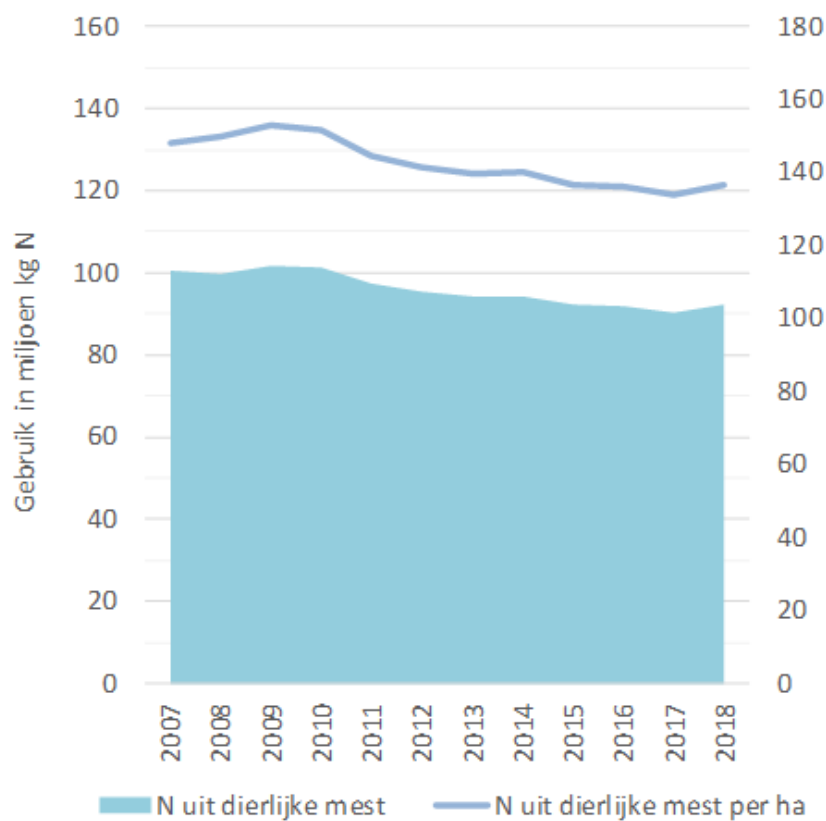
MAP 6

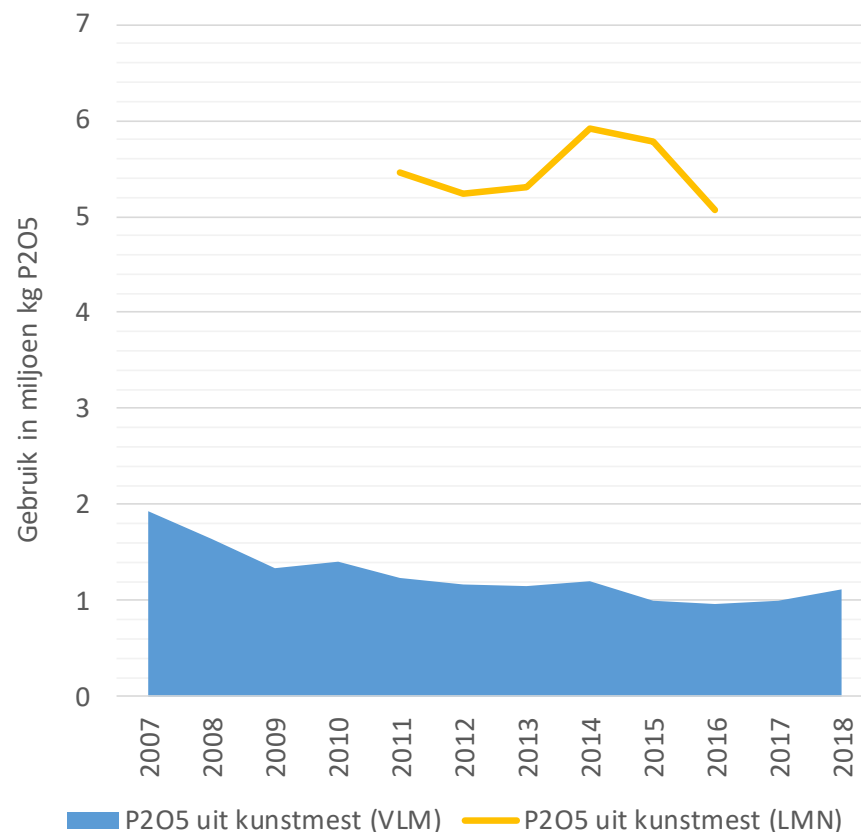
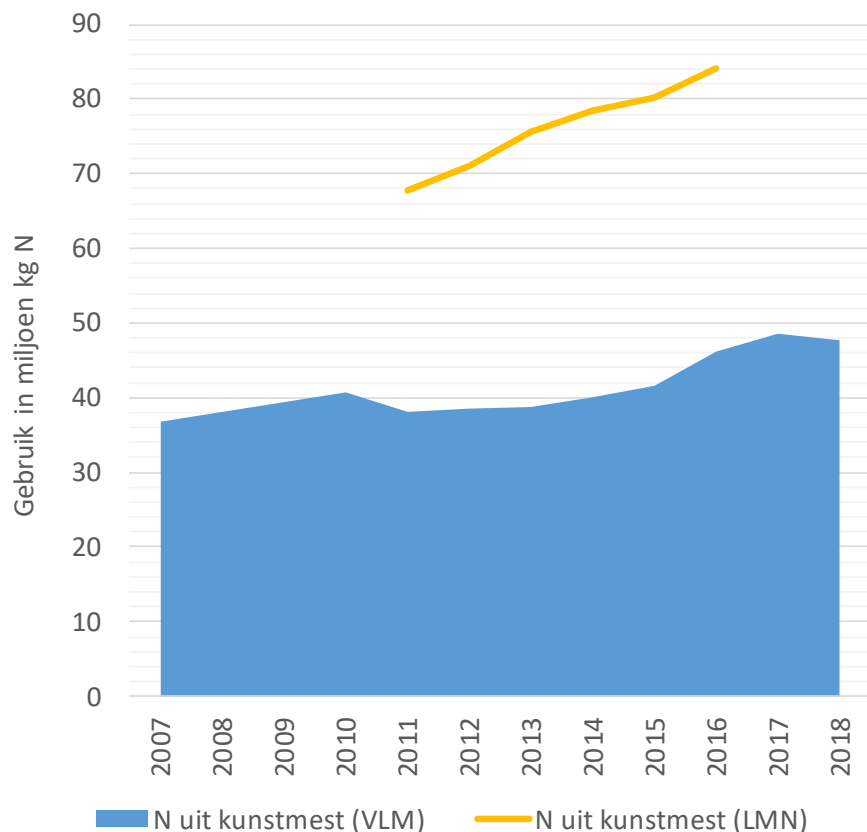
Mestverwerking groeit verder

Gebruik dierlijke mest gedaald

Gebruik stikstof uit kunstmest gestegen

Conclusies mestcijfers

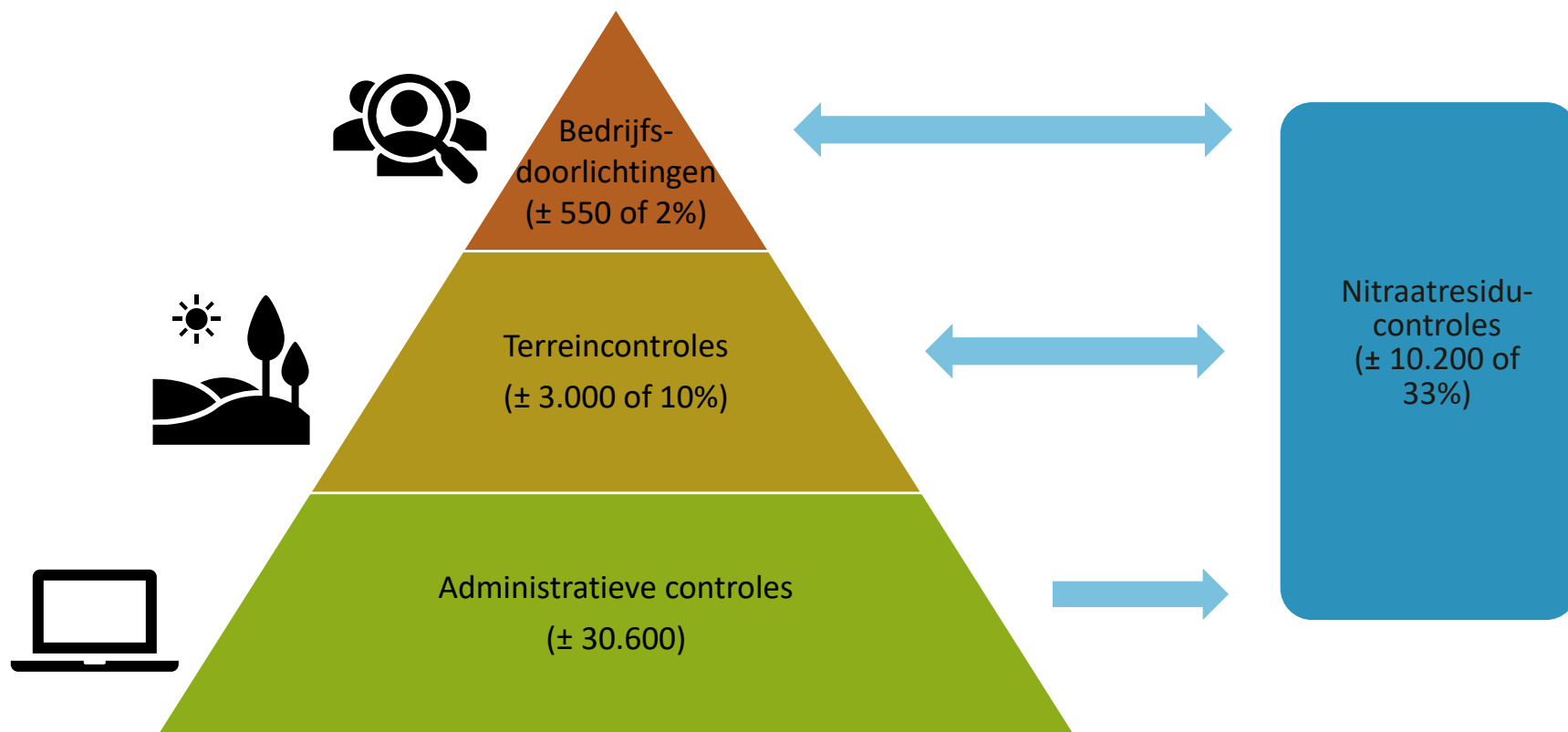
- ▶ Mestproductie stabiel
 - Minder varkens en vleesvee, meer melkvee en pluimvee
 - 20% marge aan NER
- ▶ Afzetruimte op landbouwgrond vergelijkbaar met vorige jaren
 - 14% derogatie
 - Prognose vanggewassen ↗
 - Prognose afzetruimte werkzame stikstof ↘
- ▶ Mestverwerking groeit verder
- ▶ Gebruik dierlijke mest gedaald
- ▶ Onvolledig beeld van kunstmestgebruik
 - Betere inventarisatie prioritair

MAP 6

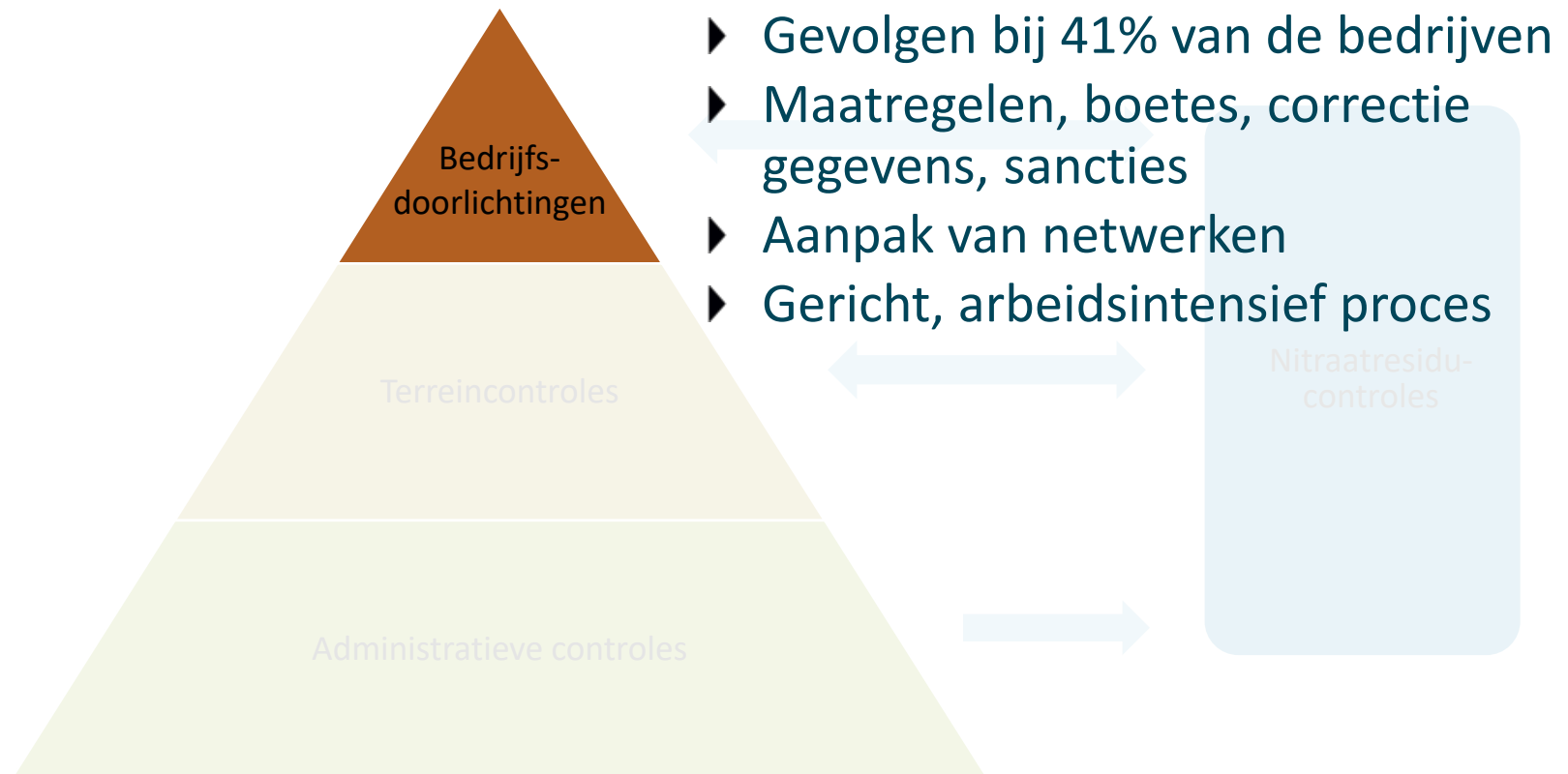
MAP 6

Wat leert het Mestrapport ons over de naleving?

Toezichtstrategie Mestbank

Focus op bedrijfsdoorlichting

Focus op nitraatresiducontroles

- ▶ 37% perceelsevaluaties te hoog
- ▶ 57% bedrijfsevaluaties te hoog
- ▶ Niet afgestemde bemestingsstrategie is meestal de oorzaak (vaststelling CVBB)
- ▶ 2% staalnemers zware overtredingen

Nitraatresidu-
controles

Administratieve controles

MAP 6

MESTPRODUCTIE

- Tekort aan mestafzet en onzorgvuldig omgaan met mestopslag en -afvoer
- NER-overschrijding, ondanks marge aan NER
- Veel inbreuken beheer luchtwassers

BEMESTING

- Veel inbreuken op teeltvrije strook langs waterlopen
- Niet-oordeelkundige bemesting

MESTOPSLAG

- Veel inbreuken, vnl. opslag vaste dierlijke mest

DEROGATIE

- Weinig inbreuken bij controles derogatiepercelen
- Veel inbreuken bij volledige bedrijfscontroles

Vlaanderen
is open ruimte

MAP 6

MAP 6

TUINBOUW

- Nutriëntenverliezen via lekken of onvoldoende opslag spuiroom bij grondloze tuinbouw
- Onoordeelkundige bemesting bij vollegrondstuinbouw

MESTVERWERKING

- Goede administratieve naleving verplichte mestverwerking
- Problemen bij registratie aan- en afvoer op terrein
- Lozingen

MESTTRANSPORTEN

- Niet correct gebruik AGR-GPS bij veel erkende mestvoerders
- Meer inbreuken bij terreincontroles burenregeling dan mestafzetdocument

MESTSAMENSTELLING

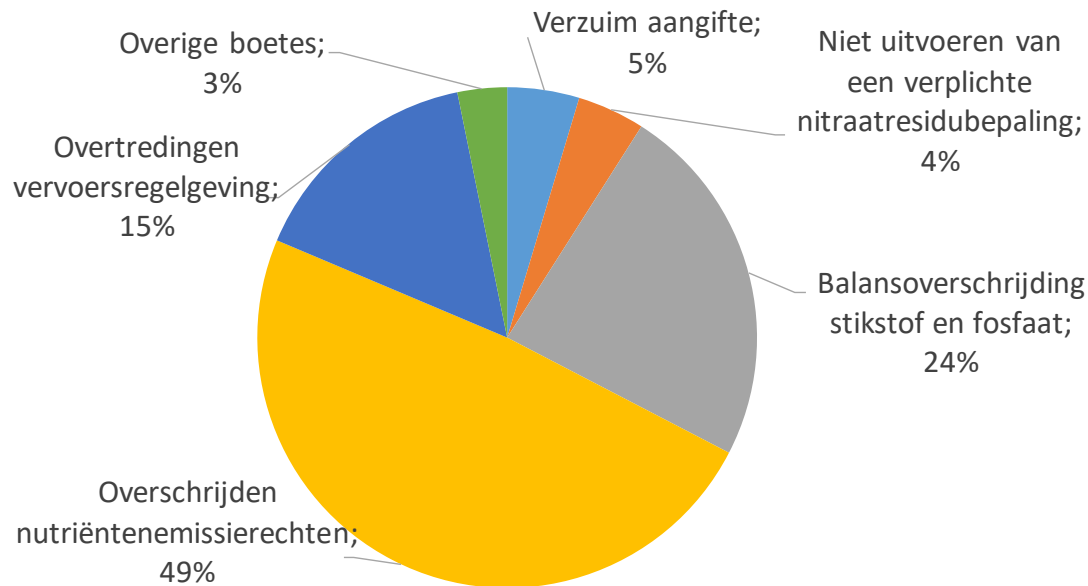
- Trend naar meer realistische samenstelling bij ruwe mest
- Grote verschillen tussen inhoudswaarden op transportdocument en analyses bij terreincontroles voor verwerkte mestproducten

Vlaanderen
is open ruimte

Financiële gevolgen

► 3,7 miljoen euro opgelegde boetes in 2018

► 10% aantal boetes opgelegd na terreincontrole of doorlichting, komt overeen met 40% totale boetebedrag

Begeleiding CVBB

- ▶ 2.900 landbouwers bereikt via 490 waterkwaliteitsgroepen
- ▶ 1.900 landbouwers opgevolgd via de intensieve aanpak
 - Hoge nitraatresidu's duidelijk gerelateerd aan de bemestingsstrategie
- ▶ 2.200 landbouwers met hoog nitraatresidu individueel begeleid

Ondersteuning Mestbank

- ▶ Eerstelijnsinformatie via de regionale vestigingen
- ▶ Digitale ondersteuning
 - Mestbankloket
 - SNapp
 - Vernieuwd MTIL
- ▶ Gerichte communicatie MAP 6
 - Website, persberichten, gerichte mails (brieven), voorlichtingsvergaderingen

Conclusies naleving mestwetgeving

- ▶ Inbreukpercentages blijven hoog
Opvolging via controle en begeleiding blijft nodig
- ▶ Goede naleving bij hercontroles
Bedrijven passen zich pas aan na controle Mestbank
- ▶ Accenten handhaving MAP 6:
 - Bemesting: kunstmest
 - Mestverwerking: debietmeters
 - Vervoer: AGR-GPS najaarsbemesting gebiedsgericht
- ▶ Grondige controles zijn arbeidsintensief
ondanks technologische vooruitgang (Sanitel, AGR-GPS, ...)

Conclusies Mestrapport 2019

Kernboodschap Mestrapport 2019

- ▶ Waterkwaliteit gaat achteruit
- ▶ Extreme weersomstandigheden niet de enige verklaring
- ▶ Verliezen van stikstof uit landbouw blijven hoog door onoordeelkundige bemestingspraktijken
- ▶ Regionale verschillen nopen tot intensievere gebiedsgerichte benadering zoals in MAP 6
- ▶ Klemtoon op bemesting volgens 4 J principe: **juiste dosis, juiste mestsoort, juiste tijdstip en juiste techniek**
- ▶ Weerseffecten nopen tot klimaat adaptievere maatregelen

Vragen?

Vlaanderen
is open ruimte

VLAAMSE LAND MAATSCHAPPIJ **Vlaanderen**
is open ruimte

Over ons | Nieuws | Contact | NL

Zoeken... Zoeken

Home Doelgroepen Thema's

LANDINRICHTING	LOKETTEN	MAP 6	NIEUWS
Zoek een VLM-project	Mestbankloket en loket beheerovereenkomsten	Belangrijke info	 NIEUWE KIJKTORENS IN NATUURGEBIED DE BLANKAART 09 januari 2020
VLM-projecten	E-voorkooploket	6de actieprogramma in uitvoering van de nitraatrichtlijn 2019-2022	 MESTBANKAANGIFTE 2019: TIJDIG INDIENEN IS VANAF DIT JAAR EEN MUST 20 december 2019
Landcommissies	Plattelandloket	Veel gestelde vragen	 LANDBOUWERS MOETEN KUNSTMEST REGISTREREN VANAF 1 JANUARI 2020 18 december 2019
Instrumenten			 NIEUWE BROCHURE OVER INSTRUMENTEN LANDINRICHTING 06 december 2019
GRONDENBANKEN	FORMULIEREN EN REGISTERS	MESTBANK	 GRONDWERKEN STARTEN IN ALSEMBERGSE BEEMD 03 mei 2019
Vlaamse Grondenbank	Mestbank	Mestbank	toon alles
	Beheerovereenkomsten		
	Kapitaalschade - en gebruikerscompensatie	MESTBELEID	
	Recht van voorkeur	Studies	
	PAS	Nitraatrapporten	
		Mestrapporten	
CONTACT	BUITENKANS		
Contacteer ons			
Kantoren			
Klachten			

VACATURES

[Directie Landinrichting en Natuur](#)

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

www.vlm.be